

DİJİTAL ÖYKÜLEME YOLUYLA DEĞERLER ÖĞRETİMİNİN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARININ DEĞER DÜZEYLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ¹

Ümmü ATAMAN* - Fatih BALAMAN**

Öz

Bu çalışmanın amacı; okul öncesi kurumlara devam eden 5-6 yaş grubundaki çocuklara dijital öyküleme yoluyla verilen değerler eğitiminin, çocukların değer gelişimine (sorumluluk, saygı, iş birliği, dürüstlük, dostluk/arkadaşlık, paylaşım) olan etkisini araştırmaktır. Bu çalışma, okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş evresindeki çocuklara haftada bir saat olmak üzere toplamda sekiz hafta süren dijital öyküleme yoluyla verilen değerler eğitiminin etkililiğini araştırmak amacıyla ön test - son test kontrol gruplu yarı deneysel desen çalışması olarak planlanıp uygulanmıştır. Araştırmaya okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 5-6 yaş grubu 60 çocuk dâhil edilmiştir. Araştırmada Neslitürk ve Çeliköz (2015) tarafından geliştirilmiş olan “Okul Öncesi Değerler Ölçeği: Öğretmen ve Aile Formu” kullanılmıştır. Ölçekte okul öncesinde eğitim gören çocukların dostluk/arkadaşlık, saygı, dürüstlük, paylaşım, iş birliği, sorumluluk değerlerini ölçebilecek maddelere yer verilmiştir. Okul Öncesi Değerler Ölçeği’nde Öğretmen Formu ve Aile Formu her biri 30 maddeden oluşmaktadır. Araştırmanın sonucunda deney ve kontrol grubunun değer yargı düzeyleri ebeveyn ve öğretmen değerlendirmesi sonucuna göre değerlendirilmiştir. Ebeveyn değerlendirmelerine göre kontrol grubunda saygı ve dostluk/arkadaşlık değerlerinde artış gözlenirken, deney grubunda iş birliği değerinde artış gözlenmiştir. Öğretmen değerlendirmeleri sonucunda ise kontrol grubunun dürüstlük değerinde artış gözlenirken, deney grubunun sorumluluk ve dostluk/arkadaşlık değerlerinde artış gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital öyküleme, Değerler eğitimi, Okul öncesi çocukları.

The Effect of Teaching Values Through Digital Storytelling on the Value Levels of Preschool Students

Abstract

The aim of this study is to investigate the effect of values education given to 5-6 years old children attending pre-school institutions through digital storytelling, on the value development of students (responsibility, respect, cooperation, honesty, friendship, sharing). This study was planned and implemented as a quasi-experimental design study with a pre-test and post-test control group in order to investigate the effectiveness of values education given to 5-6 years old children attending pre-school education through digital storytelling, one hour a week, for a total of eight weeks. Sixty children aged 5-6 years, attending pre-school education institutions, were included in the study. The “Preschool Values Scale; Teacher and Family Form” was used in the research which developed by Neslitürk and Çeliköz (2015). The scale includes items that can measure the friendship, respect, honesty, sharing, cooperation and responsibility values of preschool students. The Preschool Values Scale consists of 30 items in the Teacher Form and 30 items in the Family Form. As a result of the research; according to the results of the parent's and teachers's evaluation of the experimental and control groups' value judgment levels, an increase was observed in the control group's “respect and friendship” values, an increase in the “cooperation” value of the experimental group was observed. As a result of teacher evaluations, an increase was observed in the “honesty” value of the control group, while an increase was observed in the values of “responsibility and friendship” of the experimental group.

Keywords: Digital storytelling, Values education, Preschool children.

¹ Bu makale “Dijital Öyküleme Yoluyla Değerler Öğretiminin Okul Öncesi Öğrencilerinin Değer Düzeyleri Üzerindeki Etkisi” başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

* Dr., Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü, ataman23ataman@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-1599-3714>

** Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, BÖTE Bölümü, fatihbalaman2010@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2175-0778>

1. Giriş

Değerler, toplumlar için manevi bir kaynak olmakla birlikte kültürleri oluşturup şekillendirir ve karar verme süreçlerinde etkili olarak bireylere toplumda nasıl davranmaları gerektiği konusunda yol gösterir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2019). Rokeach (1973, s. 48), değerleri "*bir tavır veya varoluş sonucunun belli bir tarzının zıt veya karşıt tavır veya varoluş sonucuna kıyasla kişisel veya toplumsal olarak tercih edilebilir olduğuna dair kalıcı bir inanç*" olarak tanımlamaktadır. İncelenen değer tanımlarında ortak özellikler dikkat çekmektedir. Aydın (2003) bu ortak özellikleri şu şekilde özetlemektedir:

- Değerler, inanışlar içerir ve dolayısıyla duyularla algılanamayan gerçeklikler taşıyan olgulardır.
- Bireylerin yaptıklarını akla ve mantığa uygun duruma getirerek içselleştirmesini sağlar.
- Genelde arzu edilen ve ilgi gösterilen şeylerdir.
- Ana alanların kendine özgü değerleri olmakla birlikte hemen her alanla ilgilidirler.
- Farklı kaynak ve içeriklere sahip olsalar da sosyaldirlir.

Toplumun ahlaki değerleri ne ise bireyler o ahlaki değerlerin içine doğarlar. Aile ortamında öğrenilmeye başlanan değerler, çevre ile etkileşime geçildiğinde değişir ve gelişir. Kısaca, değerlerin kazanılmasında ve geliştirilmesinde aileden sonra sosyal çevre önemli bir yere sahiptir (Okin & Reich, 1999).

İlk öğrenmelerin aile ortamında başladığı değerler eğitimi, çocukların okul öncesi döneme başlamasıyla birlikte değişir ve gelişir. Bu dönemde değerler eğitimi, çoğunlukla model alma ve taklit etme yoluyla gelişir (Bacanlı, 2017). Bu nedenle, değerler eğitimi programlarının en iyi şekilde planlanması, çocukların olumlu sosyal ve duygusal deneyimler yaşamasını sağlar ve bu da onların günlük eylem ve davranışlarını şekillendirmesine olumlu katkılar yapar (Aral & Kadan, 2018). Değerler eğitimi, bireyin davranışlarını yönlendirmede önemli bir yere sahiptir ve bu eğitimin belirli hedeflere sahip olması ve iyi bir planlama yapılması gerekmektedir (Ülavere & Tammik, 2017). Bacanlı (2017) değer eğitimi planlaması için dört ana öneri sunmaktadır: Somut hedefler belirleme, değerleri zıtlarıyla birlikte ele alma, değerleri nesneleriyle birlikte inceleme ve değerlerin olumlu-olumsuz yönlerini değerlendirme. İncelenen çalışmalarda, değerler eğitiminin her kademedede verilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. MEB (2017) genelgesinde de, değerler eğitiminin eğitimin her kademesinde yaygınlaştırılması ve öğretim programlarında ayrı bir başlık altında daha sistematik şekilde yer alması gerektiği belirtilmiştir. Bireyin her yönden gelişiminin desteklenmesi ve davranışlarının olumlu yönde biçimlendirilmesi için değerler eğitimi önemlidir. Değerler eğitimi tek bir ders olarak ele alınabileceği gibi diğer tüm derslerin kazanımlarında da açık veya örtülü şekilde işlenebilir. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB, 2017), ilköğretim programlarında yer alması gereken on kök değeri şu şekilde sıralamıştır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik. MEB (2013) Okul Öncesi Öğretim Programı'nın temel ilkeleri, çocukların sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma gibi duygu ve davranışları geliştirmesi gerektiğini vurgular. Aral ve Kadan (2018) tarafından oluşturulan Okul Öncesi Eğitim Programı Değerler Eğitimi İçerik Analizi Çizelgesi de şu değerlere yer verir: sorumluluk, saygı, dayanışma, güven, sevgi, hoşgörü, özgürlük, eşitlik, adalet ve dostluk. Bu programlar doğrultusunda çalışma, saygı, hoşgörü, arkadaşlık, iş birliği, paylaşmak ve sorumluluk değerlerine odaklanmıştır.

Değerler okul öncesi çocuklarına farklı yöntemlerle kazandırılabilir, bu yöntemlerden biri de öykülerdir. Yaş ve gelişim düzeyi itibarıyla okul öncesi çocuklar üzerinde öyküler hedef-davranışları kazandırmada etkili olabilir. Bununla birlikte öyküleme tekniği günümüzde dijital ortamlarda, teknolojinin olanaklarının kullanımı ile etkili şekilde kullanılabilir.

Öykü anlatmak, insanlığın varoluşundan beri süregelen bir eylemdir ve bu öyküler sayesinde bilgiler, gelenek ve görenekler gelecek nesillere aktarılmaktadır (Smeda vd., 2014). Teknolojinin hızla gelişmesiyle, geleneksel öykü anlatımı yerini dijital öykülere bırakmaya başlamıştır (Tolisano, 2008). Dijital öykü, öykü anlatma sanatının müzik, video, kaydedilmiş sesli anlatım ve resimlerle harmanlanmasıdır (Robin, 2016). Dijital öyküler, geleneksel öyküler ile multimedya araçlarının birleştirilmesiyle oluşturulur.

Günümüzde teknolojinin yaygın kullanımı eğitim alanında da kendini göstermektedir. Gelişen teknolojinin eğitim üzerindeki etkisi genellikle olumlu olup, eğitimcilerin bilgi ve becerilerini geliştirerek eğitim standartlarını yükseltme imkânı sunar (Smeda vd., 2014). Dijital öyküler, çocukların duyuşsal becerileri ile iş birliği ve iletişim yeteneklerini geliştirdiği görülmektedir (Ohler, 2008; Robin & McNeil, 2012). Dijital öyküleme yöntemi, değerlerin öğretiminde faydalıdır ve çocukların dikkatini çekerek öğrenmeyi eğlenceli hale getirmektedir (Karacoğlu, 2018; Zhang, 2014). Etkili teknolojik eğitim araçlarından biri olarak görülen dijital öyküler, soyut kavramları somutlaştırmada önemli bir araçtır (Lambert, 2003). Bu sebeplerle, gelişen teknolojiyi takip ederek derslere entegre etmek önemlidir (Balaman & Ataman, 2022). Dijital öyküleme yöntemi, teknolojiyi sınıf ortamında kullanarak değerleri aktarmada etkili bir araç olarak kullanılabilir.

Alan yazında, dijital öykü oluşturma aşamalarına ilişkin pek çok bilgi bulunmaktadır. Dijital öykü oluşturma sürecine ilişkin farklı basamak ve sayılar olsa da, senaryo oluşturma, senaryoyu multimedya araçları ile destekleme ve oluşturulan öyküyü yayma aşamaları çoğunlukla ortak görülmektedir. Dijital öykü oluşturma sürecinde önemli hususlardan biri, öyküyü oluşturma aşamasından yayma aşamasına kadar çocukların süreçte aktif olması ve öğrenci-öğretmen etkileşiminin sürmesidir (Balaman-Uçar, 2016).

Robin (2016), dijital öykü oluşturmaya yeni başlayacaklar için 12 adımdan oluşan dijital öykü oluşturma aşamalarından bahsetmiştir:

- *Senaryo oluşturma:* Kısa tutulmuş senaryolar işinizi kolaylaştırır. Öyküde duygusal derinliğe ulaşmak için öyküler kişisel yapılmalı ve ayrıntılar açıklanmalıdır. Öykü, giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine yer vermelidir.
- *Dönüt alma:* Öykü oluşturulduktan sonra başkalarıyla paylaşıp dönüt almak, öyküyü sağlamlaştırır.
- *Materyal toplama:* Fotoğraf, grafik, çizelge ve diğer materyaller için Google gibi kaynaklardan yararlanılabilir. Telif hakkı konusunda dikkatli olunmalıdır.
- *Storyboard oluşturma:* Storyboard, öykünün akışını düzenler ve materyalleri göz önüne serer.
- *Seslendirme:* Kaliteli mikrofon veya ses kayıt cihazı kullanarak öyküyü seslendirmek önemlidir.
- *Müzik ekleme:* Fon müziği ekleyerek öyküyü eğlenceli hale getirebilir ve anlam katabilirsiniz.
- *Multimedya araçlarını kullanma:* Öyküyü multimedya araçları ile birleştirerek dijital öyküyü tamamlamak.
- *Paylaşma:* Öyküyü YouTube, Google Drive, Microsoft OneDrive, Dropbox gibi uygun paylaşım ortamlarında paylaşmak.

Yukarıda dijital öykü oluşturmak için gerekli olan on iki aşamadan kısaca bahsedilmiştir. Dijital öykü oluşturmak için bu basamaklara dikkat ederek öyküyü oluşturmak, öykünün kalitesini ve kullanılabilirliğini arttıracaktır. Dijital öyküyü oluştururken dikkat edilmesi gereken bazı unsurlar vardır. Bu unsurları Lambert (2006), dijital öykünün yedi elementi olarak nitelendirmiştir. Bu elementlere kısaca değinecek olursak:

Bakış açısı: Öykü ile ne anlatılmak isteniyor, öykü hangi konu etrafında dönecek? Bir ana tema oluşturularak, öykü bu tema etrafında oluşturulmalıdır. Öykü anlatılırken birinci tekil kişi tarafından

anlatılmalıdır. Etkileyici bir soru: İzleyicinin dikkatini çekerek merakını uyandıracak ve öyküyü sonuna kadar dinlemesini sağlayacak önemli bir öğedir. Duygusal içerik: İzleyiciyi öykünün içine çekecek, öykünün bir parçası haline getirecek bölümdür. Seslendirme: Öyküyü iyi bir şekilde seslendirmek, öyküye anlam katacaktır. Müzik: Öyküye müzik eklemek, öyküyü eğlenceli hale getireceği gibi öyküye anlam katar. Ekonomiklik: Öyküyü anlatırken fazla ayrıntı ve detaya inmemek gerekir. Öykünün süresinin 2-10 dakika olması idealdir. Hız: Öykünün bir ritmi olması önemlidir. Öykünün gidişatına göre hızı ayarlanmalıdır.

Dijital öyküleme, eğitim ortamında farklı derslerde içeriği zenginleştirmek ve öğrenmeyi eğlenceli hale getirmek için etkili bir materyal olarak görülmektedir. İncelenen çalışmalar, dijital öykülerin kalıcı öğrenmelere yol açtığını ortaya koymaktadır. Dijital öykülerin eğitim ortamında kullanılmasının çeşitli avantajları ve dezavantajları bulunmaktadır (Davidson, 2003; Fairbairn, 2002; Woodhouse, 2008).

Jakes ve Brennan'a (2005) göre dijital öykü oluşturma süreci öğrenciye önemli katkılar sunar. Bu katkılar:

- *İfade Yeteneği ve Bağ Kurma*: Öğrenciler kendi öykülerini anlatarak hem topluluk önünde kendini ifade etme yeteneğini geliştirir hem de izleyicilerle bağ kurabilirler.
- *İş Birliği ve Problem Çözme*: Öykü oluşturma aşamasında öğrenciler, iş birliği ve problem çözme becerilerini geliştirirler.
- *Araştırma ve Sorgulama*: Dijital öyküleme, öğrencilerin araştırma ve sorgulama becerilerini artırır.
- *Kişisel Rol Keşfi*: Öğrenciler, kişisel rollerini keşfederek hayatlarını anlamlandırmalarına katkıda bulunur.
- *Hayal Gücünü Geliştirme*: Öykü oluşturma aşamasında hayal güçlerini kullanan öğrenciler, yaratıcılıklarını geliştirirler.
- *Öykü Yazma ve Görselleştirme*: Dijital öykü anlatımı, öğrencilerin hem öykü yazma hem de öyküyü görselleştirme becerilerini geliştirir.
- *İletişim*: Öykü yazma aşamasında öğrencilerin iletişim kurduğu sınırlar genişler ve güçlenir.
- *Yaratıcılık*: Dijital öykü, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirerek kendilerine odaklanmalarını sağlar.
- *Etkili Yazma*: Yazılarını görselleştirerek daha etkili yazma çalışması yapmalarına olanak tanır.
- *Doğal Öğrenme Deneyimi*: Dijital öykü, öğrencilere doğal bir öğrenme deneyimi sağlar ve içsel motivasyonlarını artırır.
- *Multimedya Kullanımı*: Öğrenciler, multimedya araçlarını daha etkin ve yararlı bir amaç için kullanmayı öğrenirler ve böylece teknoloji ve bilgi okuryazarlığını geliştirirler.

Dijital öykülemenin bazı dezavantajları da bulunmaktadır (Davidson, 2003; Weimer, 2002; Woodhouse, 2008). Bu dezavantajlar: Zaman Alıcı: Dijital öykü hazırlamak oldukça zaman alıcı bir uygulamadır. Kişisel Değerler: Öykünün konusunun kişisel değerlerle çakışmaması gerekmektedir. Güvenli Ortam: Öykünün paylaşılması aşamasında güvenli ve samimi bir ortam oluşturulmazsa, öyküyü paylaşan rahatsız olabilir. Rehberlik: Öyküyü görselleştirme aşamasında öğrencilere iyi rehberlik edilmeli ve becerisi olmayan çocuklar için olumsuz tecrübe yaşamamaları adına önlem alınmalıdır. Ayrıca bu rehberin hem öykü oluşturma aşamasını hem de multimedya araçlarını iyi bilmesi önemlidir.

Dijital öykülemenin okul öncesinde uygulanmasında kilit nokta, rehber olan öğretmendir. Öğretmenin hem öykü yazma hem de öyküyü multimedya araçlarıyla birleştirme süreçlerine rehberliği konusunda yeterliliği önem arz etmektedir.

Okul öncesi dönem, bireyin davranışlarının büyük oranda şekillendiği ve değerler eğitiminin öğrenilmeye başlandığı bir dönemdir (Oktay, 2000). Bu dönemde verilmesi planlanan değerler için yetişkinlerin iyi birer rol model olması gerekmektedir. Ayrıca, eğitim ortamında kazandırılmaya çalışılacak değerlerin iyi planlanması ve çeşitli materyallerle somutlaştırılması gerekmektedir. İyi bir içerikle planlanan ve materyallerle somutlaştırılan değerler, çocuklara etkili bir öğrenme ortamı sunacaktır (Smith vd., 2015). Okul öncesi dönemde değerlerin kazandırılmasında pek çok farklı yöntem kullanıldığı görülmüştür. Bu yöntemlerden biri de dijital öyküleme yöntemidir. Dijital öyküleme yöntemi ile değerler somutlaştırılacağından, daha kalıcı öğrenmelere vesile olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, çocukların kendilerini dahil ederek oluşturacakları dijital öyküler ile çocuklar yaparak yaşayarak öğrenecek ve çalışma esnasında iş birliği ve paylaşma değerlerine olumlu katkı sağlayacaklardır.

Alan yazında dijital öykülemeye yönelik çalışmalar var olsa da bu çalışmalarda çoğunlukla yükseköğretim veya ortaöğretim düzeyinde çalışıldığı görülmüştür. Bu nedenle dijital öykülemenin okul öncesi düzeyde uygulanmasının alan yazına katkı sağlayabileceği düşünülmüştür. Bununla birlikte soyut bir kavram olan öğrenmenin somutlaştırılması öğrenmede oldukça değerli iken bu somutlaştırmanın okul öncesi düzeye indirgenmesi okul öncesi dönem öğrencilerinin öğrenme süreçlerine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmüştür.

Gelişen teknolojinin de etkisi ile kuşak çatışmalarının arttığı, toplumsal değerlerin yeni nesil bireyler üzerinde etkisinin azaldığı ve toplumsal değerlerin zaman içerisinde kaybolduğu söylenebilir. Bu sebeple bakanlık tarafından da önem verilen, okul öncesi müfredatlarında kendisine yer bulan değerler eğitiminin öğrencilerin ilgisini çekebilecek bir yöntem ile işlenmesi alışılmışın dışında bir uygulama olabilir ve başka konuların da aynı yöntemle işlenmesinde öncü rol oynayabilir.

Bu araştırmanın amacı; okul öncesi kurumlara devam eden 5-6 yaş grubundaki çocuklara dijital öyküleme yoluyla verilen değerler eğitiminin, değer gelişimine (sorumluluk, saygı, iş birliği, dürüstlük, dostluk/arkadaşlık, paylaşım) olan etkisini araştırmaktır.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Deseni

Bu çalışma ön-test son-test kontrol gruplu yarı deneysel desen olarak planlanmış ve uygulanmıştır. Deneme modelleri neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için kullanılır ve uygulama süreç boyunca araştırmacının kontrolünde gerçekleşir (Karasar, 2007). Okul öncesi dönemde dijital öyküleme yoluyla değerler eğitimi programının uygulama sürecine ilişkin bilgilere Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1

Okul Öncesi Dijital Öyküleme Yoluyla Değerler Eğitimi Programının Uygulama Süreci

	Ön Test Uygulama	Eğitim Süreci (6 Hafta)	Son Test Uygulama
Deney Grubu	1 hafta	Araştırmacı tarafından hazırlanan dijital öykülerin altı hafta süreyle (her hafta bir değer) müfredat dâhilinde belirlenmiş olan kazanımlara ek materyal olarak kullanılması	1 hafta
Kontrol Grubu	1 hafta	Kontrol grubu eğitimi, müfredat dahilinde düz anlatım, soru-cevap, tartışma gibi geleneksel yöntemlerle işlenmiştir.	1 hafta

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Antakya’da bir devlet anaokuluna devam eden 5-6 yaş grubu 60 çocuk oluşturmaktadır. Çocuklardan 30’u deney grubunda, diğer 30 çocuk da kontrol grubunda yer

almaktadır. Araştırmaya katılan çocuklardan; beş yaş grubu çocuk sayısı 28, altı yaş çocuk grubu sayısı ise 32'dir. Araştırmaya katılan çocuklara yönelik demografik bilgiler Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2

Çalışma Grubunun Kişisel Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzdeler Dağılımı

	Yaş Grubu	Cinsiyet	f	%	Toplam
Deney Grubu	5 Yaş	Kız	10	33,33	17
		Erkek	7	23,33	
	6 Yaş	Kız	8	26,66	13
		Erkek	5	16,66	
Toplam			30	100	30
Kontrol Grubu	5 Yaş	Kız	5	16,66	11
		Erkek	6	20	
	6 Yaş	Kız	7	23,33	19
		Erkek	12	40	
Toplam			30	100	30

2.3. Eğitim programının oluşturulma süreci

Okul öncesi dönem çocukları okuma yazma becerilerine ve dijital öykü oluşturma yeterliliğine sahip olmadığından dijital öyküler araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Dijital öyküleri oluştururken her bir basamakta alanı bilişim teknolojileri ve okul öncesi eğitimi olan 2 uzman ile görüşülmüş, her bir aşamada geri bildirimler değerlendirilip gereklilikler yerine getirildikten sonra diğer aşamalara geçilmiştir. Dijital öykülere son şekli verildikten sonra da yine uzmanların görüşüne başvurulmuştur. Dijital öyküler hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkate alınmıştır.

Konu seçimi: Öykülerin kurguları hazırlanırken, araştırmanın temelini oluşturan altı değer üzerine yoğunlaşmıştır. Bu değerler; saygı, sorumluluk, dürüstlük, iş birliği, arkadaşlık-dostluk ve paylaşım değerleridir. Konunun günlük hayata yakın olmasına, eğlendirici ve dikkat çekici olmasına özen gösterilmiştir.

Karakterler: Günlük hayattan seçilmiştir.

Bakış açısı: Olaylar üçüncü tekil kişi tarafından anlatılmıştır.

Zaman-mekân: Gerçek zaman ve mekanlar kullanılmıştır.

Anlatım tekniği: Betimleme ve tasvire çok fazla yer vermeden öyküleme tekniği kullanılmıştır.

Dil: Tek özne ve yüklemden oluşan cümlelere yer verilmiştir. Açık ve sade bir dil kullanılmıştır.

Resimler: Öyküde yer alacak resimler öğrencilerin öyküyü kafalarında canlandırmasına yardımcı olacak şekilde planlanmıştır. Resimlerin öyküyü açıklayıcı olması ve somutlaştırmasına dikkat edilmiştir.

Dijital öykü oluşturma: Öyküler PhotoStory isimli yazılım ile dijital öyküye dönüştürülmüştür. Arka planda fon müziği kullanılarak dikkat çekici hale getirilmiştir. Dijital öykülerin süresi kısa tutulmuştur. Hazırlanan dijital öyküler derslerde ek materyal olarak sunulmuştur.

2.4. Veri Toplama Aracı

Araştırmada Neslitürk ve Çeliköz (2015) tarafından geliştirilen "Okul Öncesi Değerler Ölçeği; Öğretmen ve Aile Formu" kullanılmıştır. Ölçekte okul öncesi çocuklarının dostluk/arkadaşlık, saygı,

dürüstlük, paylaşım, iş birliği, sorumluluk değerlerini ölçebilecek maddelere yer verilmiştir. Okul Öncesi Değerler Ölçeği'nin hem Öğretmen Formu hem de Aile Formu her biri 30 maddeden oluşan Likert tipi ölçektir. Ölçek birden fazla alt boyuttan oluşmaktadır. Her bir alt boyutta beş madde yer almaktadır. Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen ve Aile Formu'nda yer alan maddelerden sorumluluk değeri 1-5. maddeler, saygı değeri 6-10. maddeler, iş birliği değeri 11-15. maddeler, dürüstlük değeri 16-20. maddeler dostluk/arkadaşlık değeri 21-25. maddeler, paylaşım değeri 26-30. maddelere karşılık gelmektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan her bir form için aynı olmak üzere, en yüksek 90, en düşük ise 30 puandır. Ölçekte ters maddeler de yer almaktadır.

Araştırmada saygı, paylaşma, dostluk/arkadaşlık, sorumluluk, dürüstlük ve iş birliği değerlerine odaklanılmıştır. Bu değerlerin seçimi, MEB (2017)'in belirlediği on kök değere dayanarak yapılan literatür taraması sonucunda gerçekleştirilmiştir. UNESCO, iş birliği, özgürlük, mutluluk, dürüstlük, sevgi, alçakgönüllülük, barış, saygı, sorumluluk, sadelik, hoşgörü ve birlik gibi on iki evrensel insani değere vurgu yapmıştır. Ayrıca Uzun ve Köse (2017) ile Yazar ve Erkuş (2013), okul öncesi dönemde önemli ve öğretilmesi gereken değerleri araştırmış ve okul öncesi öğretmenlerle yaptıkları görüşmeler sonucunda en önemli değerlerin; sevgi, saygı, hoşgörü, dostluk, yardımlaşma, sorumluluk, paylaşma ve dürüstlük olduğunu vurgulamışlardır.

2.5. Verilerin Analizi

Tüm analizler için SPSS istatistik yazılımı kullanılmıştır. Deney grubu çocukların ebeveyn değerlendirme ön test sonuçları ile kontrol grubu çocuklarının ebeveynlerinin değerlendirme ön test sonuçları arasındaki farkın analizinde Bağımsız Gruplar t Testi, Deney grubu çocukların öğretmen değerlendirme ön test sonuçları ile kontrol grubu çocukların öğretmen değerlendirme ön test sonuçları arasındaki farkın analizinde Bağımsız Gruplar t Testi, Deney grubu çocukların ebeveyn değerlendirme son test sonuçları ile kontrol grubu çocukların ebeveyn değerlendirme son test sonuçları arasındaki farkın analizinde Bağımsız Gruplar t Testi, Deney grubu çocukların öğretmen değerlendirme son test sonuçları ile kontrol grubu çocukların öğretmen değerlendirme son test sonuçları arasındaki farkın analizinde Bağımsız Gruplar t Testi analizleri yapılmıştır.

2.6. Araştırma Etiği

Çalışmanın tüm aşamalarında etik kurallara riayet edilmiştir. Araştırmanın etik kurul izni, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 07.01.2021 tarih ve 15 sayılı kararı ile alınmıştır.

3. Bulgular

Tablo 3

Deney-Kontrol Grubu Çocukların Ebeveyn Değerlendirmesi Ön Testlerin Karşılaştırılması

Değer Adı	Grup Adı	N	X	SS	t	p
Sorumluluk ön test	Deney Grubu	30	9.93	1.33	1.08	0.28
	Kontrol Grubu	30	10.33	1.51		
Saygı ön test	Deney Grubu	30	10.23	1.59	0.65	0.51
	Kontrol Grubu	30	10.50	1.57		
İş birliği ön test	Deney Grubu	30	10.80	1.97	-1.25	0.21
	Kontrol Grubu	30	10.20	1.71		
Dürüstlük ön test	Deney Grubu	30	10.60	1.47	-1.09	0.27
	Kontrol Grubu	30	10.16	1.57		

Dostluk-arkadaşlık ön test	Deney Grubu	30	12.23	1.10	0.27	0.78
	Kontrol Grubu	30	12.33	1.66		
Paylaşım ön test	Deney Grubu	30	10.00	1.28	1.00	0.32
	Kontrol Grubu	30	10.36	1.54		
Toplam Değer Düzeyi	Deney Grubu	30	63.80	2.92	0.11	0.90
	Kontrol Grubu	30	63.90	3.55		

Deney ve kontrol grubu çocukların ebeveyn değerlendirmesi sonuçlarına göre alt boyutlar ve toplam puan bakımından gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır, ortalamaların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Grupların alt boyutlar ve toplam puan bakımından uygulama öncesinde benzer düzeyde oldukları söylenebilir.

Çocukların değer düzeylerinin öğretmen değerlendirmeleri sonucu deney ve kontrol gruplarının ön testleri değerlerin alt boyutları ve toplam puanları bakımından karşılaştırılmak üzere Bağımsız Gruplar t Testi yapılmıştır.

Tablo 4

Deney-Kontrol Grubu Çocukların Öğretmen Değerlendirmelerinin Ön Testlerinin Karşılaştırılması

Değer Adı	Grup Adı	N	X	SS	t	p
Sorumluluk ön test	Deney Grubu	30	9.23	1.44	0.54	0.58
	Kontrol Grubu	30	9.43	1.23		
Saygı ön test	Deney Grubu	30	10.10	1.06	0.80	0.42
	Kontrol Grubu	30	10.33	1.18		
İş birliği ön test	Deney Grubu	30	10.76	1.43	-0.95	0.34
	Kontrol Grubu	30	10.36	1.80		
Dürüstlük ön test	Deney Grubu	30	10.73	0.98	0.33	0.74
	Kontrol Grubu	30	10.83	1.31		
Dostluk-arkadaşlık ön test	Deney Grubu	30	11.53	1.25	0.94	0.19
	Kontrol Grubu	30	11.10	1.32		
Paylaşım ön test	Deney Grubu	30	10.86	1.25	0.73	0.27
	Kontrol Grubu	30	11.23	1.30		
Toplam Değer Düzeyi	Deney Grubu	30	62.76	3.91	0.69	0.25
	Kontrol Grubu	30	63.90	3.76		

Tablo 5'e göre deney ve kontrol gruplarının değer alt boyutlar ve toplam puan bakımından ortalamalarının birbirine yakın olduğu, gruplar arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir. Bu nedenle alt boyutlar ve toplam puan bakımından uygulama öncesinde grupların benzer düzeyde oldukları söylenebilir.

Çocukların değerler eğitimi sonrası veli değerlendirmeleri sonucu deney ve kontrol gruplarının değer düzeyleri son testleri değer alt boyutları ve toplam puanları bakımından karşılaştırılmak üzere Bağımsız Gruplar t Testi yapılmıştır.

Tablo 5*Deney-Kontrol Grubu Çocukların Ebeveynlerinin Son Testlerinin Karşılaştırılması*

Değer Adı	Grup Adı	N	X	SS	t	p
Sorumluluk son test	Deney Grubu	30	9.73	1.41	1.03	0.30
	Kontrol Grubu	30	10.16	1.82		
Saygı son test	Deney Grubu	30	9.76	1.38	2.69	0.00*
	Kontrol Grubu	30	10.80	1.58		
İş birliği son test	Deney Grubu	30	11.20	1.58	-3.91	0.00*
	Kontrol Grubu	30	9.46	1.83		
Dürüstlük son test	Deney Grubu	30	10.20	1.64	-1.21	0.22
	Kontrol Grubu	30	9.66	1.74		
Dostluk-arkadaşlık son test	Deney Grubu	30	12.26	1.04	6.65	0.00*
	Kontrol Grubu	30	13.96	1.92		
Paylaşım son test	Deney Grubu	30	11.10	1.68	-1.92	0.05
	Kontrol Grubu	30	10.26	1.65		
Toplam Değer Düzeyi	Deney Grubu	30	64.26	3.31	0.75	0.94
	Kontrol Grubu	30	64.33	3.60		

*p<0.05

Tablo 6'ya göre ebeveyn değerlendirmeleri deney ve kontrol gruplarının son testlerine göre saygı, iş birliği ve dostluk-arkadaşlık boyutlarında gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p<0.05$). Son test ortalama değerlerine göre saygı boyutunda kontrol grubu lehine, iş birliği boyutunda deney grubu lehine, dostluk-arkadaşlık boyutunda ise yine kontrol grubu lehine farklar olduğu anlaşılmıştır.

Çocukların öğretmen değerlendirmeleri sonucu deney ve kontrol gruplarının değer düzeyleri son testleri değer alt boyutları ve toplam puanları bakımından karşılaştırılmak üzere Bağımsız Gruplar t Testi yapılmıştır.

Tablo 6*Deney-Kontrol Grubundaki Çocukların Öğretmen Değerlendirmeleri Son Testlerinin Karşılaştırılması*

Değer Adı	Grup Adı	N	X	SS	t	p
Sorumluluk son test	Deney Grubu	30	12.13	1.38	-4.74	0.00*
	Kontrol Grubu	30	10.30	1.60		
Saygı son test	Deney Grubu	30	10.63	1.60	-1.07	0.28
	Kontrol Grubu	30	10.16	1.76		
İş birliği son test	Deney Grubu	30	10.66	1.64	0.81	0.41
	Kontrol Grubu	30	11.00	1.50		
Dürüstlük son test	Deney Grubu	30	10.23	1.30	2.29	0.02*
	Kontrol Grubu	30	11.16	1.80		
Dostluk-arkadaşlık son test	Deney Grubu	30	12.63	1.09	-3.15	0.00*
	Kontrol Grubu	30	11.66	1.26		

Paylaşım son test	Deney Grubu	30	11.73	1.33	1.47	0.14
	Kontrol Grubu	30	12.20	1.09		
Toplam Değer Düzeyi	Deney Grubu	30	68.03	4.18	-1.45	0.15
	Kontrol Grubu	30	66.50	3.97		

*p<0.05

Tablo 7'ye göre öğretmen değerlendirmeleri sonucu deney ve kontrol gruplarının son testlerinde sorumluluk, dürüstlük ve dostluk-arkadaşlık boyutlarında gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Son test ortalama değerlerine göre sorumluluk boyutunda deney grubu lehine, dürüstlük boyutunda kontrol grubu lehine, dostluk-arkadaşlık boyutunda ise yine deney grubu lehine farklar olduğu anlaşılmıştır.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Deneysel çalışmalarda, deney ve kontrol gruplarının işlem öncesinde benzer yapıda olması beklenir. Bu ön koşul, işlem sonrasındaki farklılıkların bağımsız değişkene bağlı olarak yorumlanabilmesini sağlar. Araştırmada bu iç geçerlilik, Bağımsız Gruplar t Testi ile sınanmış ve hem öğretmen hem de veli değerlendirmelerine göre alınan ön-test puanlarında, deney ve kontrol grubu puan ortalamaları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı anlaşılmıştır. Bu sonuç, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin deneysel süreç öncesinde değer yargıları düzeyleri bakımından benzer yapıda olduğunu göstermektedir. Deneysel işlem sonrasında ulaşılan ortalama farklılıklarının işleme bağlı olabileceği hipotezi, tartışmalarda elde edilen bulgulara dayanak oluşturmuştur.

Ebeveyn değerlendirmeleri sonucu deney ve kontrol gruplarının son testlerinde saygı, iş birliği ve dostluk-arkadaşlık boyutlarında farklar olduğu, saygı boyutunda kontrol grubu lehine, iş birliği boyutunda deney grubu lehine, dostluk-arkadaşlık boyutunda ise yine kontrol grubu lehine farklar olduğu anlaşılmıştır. Değerler eğitiminin dijital öyküleme yöntemiyle gerçekleştirildiği çalışmalarda Asar (2019), Balaman (2016), Çıralı (2014) dijital öykülemenin öğrencilerin iş birliği değerini geliştirdiği sonuçlarına ulaşmışlardır. Bununla birlikte Karakoyun (2014), Kutlucan (2018), Polater (2019) de dijital öyküleme yöntemi ile gerçekleştirilen çalışmaların öğrencilerin iş birliği ve yardımlaşma becerilerini geliştirdiğini ortaya koymuşlardır. Çalışmaların sonuçlarından çıkan, deney grubunun iş birliği değerindeki artışı destekler niteliktedir. Okul öncesi dönemde dijital öykülerin kullanımı, çağımızın en önemli ihtiyaçlarından biri olarak kabul edilmektedir (Yüksel, 2011). Dijital öyküleme süreci, öğrencilerin dikkatini çekme potansiyeli nedeniyle, değerleri öğrenme ve olumsuz davranışları düzeltme süreçlerinde etkili bir yöntem olarak kullanılabilir (Kutlucan, 2018). Öğrenciler, dijital öyküler aracılığıyla günlük yaşamla bağlantı kurarak değerler hakkında öyküler oluşturduklarında, bu uygulamanın etkisi ve kalıcılığı oldukça yüksektir (Rahim & Rahiem, 2012). Dijital öykü ile desteklenen değerler eğitim programlarının sosyal öğrenme alanlarında kullanılabilir olduğu ve görsellerle desteklenmesi nedeniyle daha dikkat çekici olduğu, dolayısıyla değerler eğitiminde farklılık yaratabileceği belirtilmiştir (Yürük, 2015).

Kontrol grubu çocukların ebeveyn değerlendirmelerine göre çocukların saygı ve dostluk/arkadaşlık değerlerinde artış gözlemlenmiştir. Kontrol grubundaki çocuklara saygı değerini kazandırmak için eğitsel müzik dinletilmiştir. Okul öncesi müfredatına göre saygı değerinin kazandırılması haftasında müzik etkinliği olduğundan ilgili haftada kontrol grubu çocuklarına yönelik müzik dinletisi gerçekleştirilmiştir. Hallam'a (2010) göre, müzik, değerleri öğretirken duygu ve düşünceleri aktarmada etkili bir iletişim aracıdır. Muldman ve Kiilu (2012) da müziğin etik değerleri öğretmede etkili bir araç olduğunu vurgulamaktadır. Bu çalışmalar, kontrol grubundaki çocuklara müzik ile kazandırılmaya çalışılan saygı değerindeki artışı destekler niteliktedir. Kontrol grubundaki çocuklara

dostluk/arkadaşlık değerinin kazandırılması amacıyla ise çocukların resim yapmış ve bu resimleri sınıfta sergilemişlerdir. Akdoğan'a (2019) göre, resim sanatı, bireylerin duygu ve düşüncelerini aktarmalarına ve yeteneklerini ifade etmelerine olanak tanır. Grup çalışması şeklinde yapılan sanatsal etkinliklerin, öğrencileri stresten uzaklaştırdığı, kendilerini daha iyi ifade etmelerine yardımcı olduğu ve birlikte hareket ettikleri grup etkinliklerinde kültürel değerleri kazanmada etkili olduğu belirtilmiştir (Erol & Gültekin, 2011). Bu çalışmalar, kontrol grubunun geleneksel yöntemlerle kazandırılmaya çalışılan dostluk/arkadaşlık değerindeki artışı desteklemektedir.

İncelenen çalışmalar, deney grubundaki iş birliği değerindeki artışla ilgili sonuçları destekler nitelikte olsa da, veli değerlendirmelerine göre dijital öyküleme yöntemiyle verilen değerler eğitiminin öğrencilerin toplam değer düzeylerinde anlamlı bir artış sağlamadığı görülmektedir. Thompson (2011), geleneksel yöntemle anlatılan öykülerin öğrencilerin değer yargıları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu belirtmiştir. Saygı ve dostluk/arkadaşlık ve toplam değer düzeylerinde, ebeveyn değerlendirmelerine göre geleneksel yöntem dijital öykülere göre daha kalıcı davranışlara sebep olduğu söylenebilir.

Öğretmen değerlendirmeleri sonucu; sorumluluk ve dostluk/arkadaşlık değer yargılarını artırmada dijital öyküleme yönteminin geleneksel yöntemle göre daha başarılı olduğu, dürüstlük değer yargısını artırmada ise geleneksel yöntemin dijital öyküleme yöntemine göre daha başarılı olduğu anlaşılmıştır. Çocuklar, okul ortamında ev ortamına göre daha fazla sosyal etkileşimde bulunurlar, bu etkileşim sayesinde çocukların gözlemlenmesi daha kolay hale gelir. Öğretmenler, çocukların sınıfta ve okul içinde sergiledikleri davranışlar hakkında daha fazla bilgi sahibi olabilirler (Kayabaşı, 2007). Deney grubunun dostluk/arkadaşlık alt boyutunda öğretmen değerlendirmelerine göre anlamlı bir farkın bulunması, öğretmenlerin bu değeri gözlemleyebilecekleri daha çok ortama sahip olmalarına bağlanabilir. Aydın ve Öztürk (2023) gerçekleştirdikleri çalışmalarında deney grubunun sorumluluk, dostluk/arkadaşlık ve saygı değerlerinde artış gözlediklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir. Abbink vd. (2000), geleneksel öykülerin, dürüstlüğün olumlu sonuçlarını ortaya koyarak okul öncesi çocukların dürüstlük değerini artırmada etkili olduğunu belirtmişlerdir. Yine Talwar vd. (2015), okunan hikâyelerin, öğrencileri doğru ve yanlış yönlendirmede oldukça etkili olduğunu belirtmişlerdir. Kontrol grubunda değerler ele alınırken okunan hikâye, dürüst davranış sergilendiğinde ortaya çıkacak olumlu durumlardan söz edilmektedir. Bununla birlikte dijital öyküde de dürüst davranış sergilendiğinde ortaya çıkacak olumlu durumlardan bahsetmektedir. Sonuçlar incelendiğinde, okunan hikâye dijital öyküye göre daha kalıcı davranışlara yol açmıştır denilebilir. Yukarıda sözü edilen çalışmalar da bu sonucu destekler niteliktedir.

Araştırma öncesinde okul öncesi çocuklarının değer yargılarını artırmada dijital öyküleme yönteminin geleneksel yöntemle göre daha başarılı olabileceği hipotezi güçlü görünse de araştırma sonuçları bu hipotezi desteklememiştir. Bu çalışmanın sonuçlarına benzer olarak Yürük de (2015) gerçekleştirdiği çalışmasında, dijital öykülemenin değerler eğitimi programı uygulayan okuldaki çocukların değer kazanımları üzerinde etkili bir yöntem olmadığını belirtmiştir. Ayrıca Topaç (2022), müzik etkinlikleri ile gerçekleştirdiği değerler eğitimi uygulamasının okul öncesi çocuklarının arkadaşlık boyutu değer yargısında etkili olmadığını belirtmiştir. Değer öğretiminde kullanılan bu yöntemlerin sonuçlarının etkili olmaması çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir.

Elde edilen tüm sonuçlar genel olarak ele alındığında, ebeveyn ve öğretmenlerin değerlendirmeleri arasındaki farkları ve benzerlikleri ortaya koyarak, değerler eğitimi programlarının etkisini ve uygulama yöntemlerini değerlendirmek için önemli bir temel sunmaktadır. Değer kavramı çok boyutlu bir kavram olmakla birlikte pek çok araştırmanında temelinde yer almıştır. Değerler eğitiminin de her eğitim kademesinde farklı yöntem ve tekniklerle ele alındığı incelenen araştırmalarda görülmüştür. Çalışmaların sonuçlarını; örneklem grubunun, kullanılan yöntemin, yöntemi kullanan

öğretmenlerin değer ve tutumlarının, ebeveyn-öğretmen iş birliğinin, uygulama ortamının, gözlem yapılan ortamın vb. etkilediği bilinmektedir. Bu sebeple, bu çalışmanın sonuçları ile diğer çalışmaların sonuçlarına bakarak, değerler eğitimi öğretiminde kesin bir yöntem diğer yöntem(ler)e göre her yönüyle daha etkili olduğu söylenemez.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ve konuya yönelik araştırma sonuçları dikkate alındığında dijital öykülemenin okul öncesi çocuklarının hangi değer yargılarını değiştirdiğine yönelik net bir tutarlılık olmadığı görülmektedir. Bu farklılığın birçok sebebi olabilir. Bundan sonraki araştırmalarda farklı çalışma gruplarıyla ve farklı tekniklerle dijital öyküleme çalışılabilir. Böylece daha farklı sonuçlar elde edilebilir. Araştırmada okul öncesi çocukların değer yargılarını değiştirmeye yönelik çalışılmış olsa da başka araştırmacılar farklı hedef davranışların kazandırılmasına yönelik dijital öykülerle araştırma yürütebilirler. Araştırma haftada 1 saat olmak üzere 8 haftalık bir süreci kapsamaktadır. Uygulama süresi ve yoğunluğu farklılaştırılarak gerçekleştirilecek başka araştırmalar, çalışma grubuna hedef davranışların kazandırılmasında da farklılığa sebep olabilir.

5. Kaynakça

- Abbink, I., Irlenbusch, B., & Renner, E. (2000). The moonlight game. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 42(2), 265-277.
- Akdoğan, Y. (2019). *İlkokul görsel sanatlar dersinde değerler eğitiminin öğrenci çalışmalarına yansımaları üzerine durum çalışması* (Tez No. 592244) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aral, N., & Kadan, G. (2018). 2013 Okul öncesi eğitim programının değerler eğitimi bağlamında incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 113-131. <https://doi.org/10.24130/eccd-jecs.196720182159>
- Asar, H. (2019). *Okul öncesi değerler eğitiminin 5-6 yaş çocuklarının sosyal duygusal uyum ve değer düzeyleri üzerine etkisi* (Tez No. 559623) [Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aydın, A., & Öztürk, E. (2023). Dijital vatandaşlık eğitiminin insani değerlerin gelişimine etkisi. *Erciyes Journal of Education*, 7(1), 1-21. <https://doi.org/10.32433/eje.1234074>
- Aydın, M. (2003). Gençlerin değer algısı: Konya örneği. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(3), 121-144.
- Bacanlı, H. (2017). *Değer bilinçlendirme yaklaşımı*. Çizgi Kitabevi.
- Balaman, F. (2016). Digital öykülemenin üniversite öğrencilerinin demokratik değer yargılarına etkisi: Mustafa Kemal Üniversitesi örneği. *Current Research in Education*, 2(1), 42-52.
- Balaman Uçar, S. (2016). *Dijital öykülemenin İngilizce'yi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma becerilerine olan etkisi* (Tez No. 435230) [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Balaman, F., & Ataman, Ü. (2022). Teacher opinions on the usability of digital stories in pre-school values education. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(13), 353-362. <https://doi.org/10.57135/jier.1160170>
- Çıralı, H. (2014). *Dijital hikâye anlatımının görsel bellek ve yazma becerisi üzerine etkisi* (Tez No. 378556) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Davidson, M. R. (2003). A phenomenological evaluation: using storytelling as a primary teaching method. *Nurse Education in Practice*, 4(3), 3-16.
- Erol, S. E., & Gültekin, M. (2011). Görsel sanatlar dersi öğretim programının kazanımlarında yer alan değerlerin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Değerler Eğitimi Sempozyumu*, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Fairbairn, G. J. (2002). Ethics, empathy and storytelling in professional development. *Learning in Health and Social Care*, 1(1), 22-32.
- Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education*, 28(3), 269-289. <https://doi.org/10.1177/0255761410370658>
- Jakes, D. S., & Brennan, J. (2005). Capturing stories, capturing lives: An introduction to digital storytelling.
- Karacaoğlu, H. (2018). *Dijital hikâyelerin Türkçe dersi değerler eğitimine yönelik etkisinin incelenmesi* (Tez No. 524777) [Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karakoyun, F. (2014). *Çevrimiçi ortamda oluşturulan dijital öyküleme etkinliklerine ilişkin öğretmen adayları ve ilköğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi* (Tez No. 361705) [Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel.
- Kayabaşı, Y. (2007). Öğretimin değerlendirilmesinde güncel sorunlar ve sistemde yapılması mümkün düzeltmeler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 537-548.
- Kutlucan, E. (2018). *Dijital öykü anlatımı ile verilen değerler eğitimine yönelik bir eylem araştırması* (Tez No. 527404) [Yüksek lisans tezi, Amasya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Lambert, J. (2003). *Digital storytelling cookbook and traveling companion*. Digital Diner.
- Lambert, J. (2006). *Digital storytelling cookbook* (2nd ed.). Digital Diner.
- MEB. (2006). *İlköğretim (4, 5, 6, 7, 8. sınıflar) din kültürü ve ahlak bilgisi öğretim programı*. Ankara.
- MEB. (2013). *Okul öncesi öğretim programı*.
- Muldma, M., & Kiilu, K. (2012). Teacher's view on the development of values in music education in estonia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 45, 342-350. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.570>
- Neslitürk, S., & Çeliköz, N. (2015). Okulöncesi değerler ölçeği aile ve öğretmen formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 19-42. <http://dx.doi.org/10.14582/DUZGEF.405>
- Oktay, A. (2000). *Yaşamın sihirli yılları: Okul öncesi dönem*. Epsilon.
- Ohler, J. (2008). *Digital storytelling in the classroom: New media pathways to literacy, learning and creativity*. Corwin.
- Okin, S. M., & Reich, R. (1999). Families and schools as compensating agents in moral development for a multicultural society. *Journal of Moral Education*, 28(3), 283-298.

- Polater, C. (2019). *İlkokul dördüncü sınıfta dijital öykü yöntemiyle değerler eğitimi* (Tez No. 568604) [Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Rahim, H., & Rahiem, M. D. H. (2012). The use of stories as moral education for young children. *International Journal of Social Science and Humanity*, 2(6), 454. <https://doi.org/10.7763/IJSSH.2012.V2.145>
- Robin, B. R. (2016). The power of digital storytelling to support teaching and learning. *Digital Education Review*, 30, 17-29.
- Robin, B., & McNeil, S. G. (2012). What educators should know about teaching digital storytelling. *Digital Education Review*, 22, 37-51.
- Rokeach, M. J. (1973). *The nature of human values*. The Free.
- Smeda, N., Dakich, E., & Sharda, N. (2014). The effectiveness of digital storytelling in the classrooms: A comprehensive study. *Smart Learning Environments*, 1(6), 1-21. <https://doi.org/10.1186/s40561-014-0006-3>
- Smith, P. K., Cowie, H., & Blades, M. (2015). *Understanding children's development*. John Wiley & Sons.
- Talwar, V., Yachison, S., & Leduc, K., (2015). Promoting honesty: The influence of stories on children's lie-telling behaviours and moral understanding. *Infant Child Development*, 36, 484-501. <https://doi.org/10.1002/icd.1949>
- Topaç, N. (2022). Şarkı ağırlıklı değerler eğitimi programının (ŞADEP) 5-6 yaş çocuklarının sosyal becerilerine etkisi (Tez No. 713277) [Doktora tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Uzun, M., & Köse, A. (2017). Okul öncesi eğitimde değerler eğitiminin uygulanmasına yönelik öğretmen görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 305-338.
- Ülavere, P., & Tammik, U., (2017). Value education in estonian preschool child care institutions. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 19(1), 129-146. <https://doi.org/10.1515/jtes-2017-0009>
- Yazar, T., & Erkuş, S. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programındaki değerler eğitimine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 196-211.
- Yüksel, P. (2011). *Okul öncesi eğitiminde dijital öykü anlatımının kullanılması: Bir olgu bilim çalışması* (Tez No. 305105) [Doktora tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yürük, S. E. (2015). *Dijital öykü temelli değerler eğitimi materyallerinin öğrencilerin değer kazanımına etkisi* (Tez No. 423425) [Doktora tezi, Fırat Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.